

جامعه‌شناسی فرهنگ

دکتر سیدمرادی

۱۳۹۴

سرشناسه: مرادی، بهروز □ ۱۳۴۷

عنوان و نام پدیدآور: جامعه‌شناسی فرهنگ

مشخصات نشر: تهران: اندیشمندان کسرا، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۸۵ ص.

شابک: 978-600-7868-26-3

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۸۳ - ۱۸۵.

موضوع: فرهنگ

موضوع: فرهنگ — جنبه‌های اجتماعی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ م/۶۲۱ ج ۲ HM

رده‌بندی دیویی: ۳۰۶

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۱۳۹۹۵۰

اندیشمندان کسرا

a.kasra1393@gmail.com

ناشر: اندیشمندان کسرا

نام کتاب: جامعه‌شناسی فرهنگ

پدیدآورنده: دکتر بهروز مرادی

صفحه آرای: یاسمن رخ‌فروز

طرح جلد: چکامه

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

تمام حقوق برای مؤلف و نشر اندیشمندان کسرا محفوظ، و هرگونه استفاده منوط به اجازه است.

تلفون پخش

۰۶۶۱۲۷۳۶۸-۲۱

۰۹۱۲۲۱۰۴۰۹۳

می خوانیم

۱۱ ورود

فصل اول

کلیت فرهنگ

۱۵ معنی فرهنگ
۱۸ تعریف فرهنگ
۲۲ فرهنگ مادی
۲۳ فرهنگ غیرمادی
۲۳ فرهنگ و تمدن
۲۶ ویژگی های فرهنگ
۲۹ فرهنگ و سنت

فصل دوم

اجزای فرهنگ

۳۵ عنصر فرهنگی
۳۵ مجموعه ی (ترکیب) فرهنگی
۳۶ هنجار فرهنگی
۳۸ اجتماعی شدن (جامعه پذیری)
۴۱ نهاد اجتماعی
۴۳ انواع فرهنگ
۴۳ فرهنگ نخبگان
۴۴ فرهنگ عامیانه (فولکلور)
۴۵ فرهنگ عمومی

فرهنگ خاص (خصوصی) ۴۷

فصل سوم

ابعاد فرهنگ

- فرهنگ آرمانی ۵۱
- فرهنگ واقعی ۵۲
- تاخر (وابسماندگی) فرهنگی ۵۲
- خرده فرهنگ ۵۴
- ضد فرهنگ ۵۶
- ضربه‌ی فرهنگی ۵۶
- گسیختگی (گدست) فرهنگی ۵۸
- میراث فرهنگی ۵۹

فصل چهارم

فرهنگ و زبان

- ارتباط نمادین انسانی ۶۳
- تأثیر زبان بر فرهنگ ۶۸
- تأثیر فرهنگ بر زبان ۷۱
- آسیب‌های زبانی ۷۵

فصل پنجم

فرهنگ و دین

- تعریف دین ۸۰
- اسطوره باوری ۸۲
- جادو ۸۳
- پرستش نیروهای غیبی ۸۵
- صورت‌های مختلف دینی ۸۶
- خواستگاه‌های دینی هنجارهای فرهنگی ۸۸
- دین‌گریزی و سکولاریزم ۹۰

فصل ششم

فرهنگ پذیری

تعریف فرهنگ پذیری.....	۹۵
فرهنگ پذیری دوسویه و یکسویه.....	۹۶
مهاجرت و فرهنگ پذیری.....	۹۶
فرهنگ پذیری و امپریالیزم.....	۹۹
جهانی شدن.....	۱۰۱
جهانی شدن فرهنگ.....	۱۰۲
هویت و انگی.....	۱۰۵

فصل هفتم

فرهنگ و رسانه

حذف زمان و مکان.....	۱۱۱
امپریالیزم رسانه‌ای.....	۱۱۳
تلویزیون.....	۱۱۷
کارکردهای رسانه‌ها.....	۱۱۹
کارکرد جامعه پذیرکردن اعضای جامعه.....	۱۲۰
کارکرد تفریحی (سرگرمی).....	۱۲۰
کارکرد خبری.....	۱۲۱
کارکرد آموزشی.....	۱۲۲
کارکرد تبلیغاتی.....	۱۲۳
کارکرد سیاسی.....	۱۲۴
کارکرد مذهبی.....	۱۲۵
رسانه‌های نوظهور و فرهنگ.....	۱۲۶

فصل هشتم

آسیب‌های فرهنگی

قوم مداری.....	۱۳۱
نسبیت فرهنگی.....	۱۳۳
دروغ.....	۱۳۴

- ۱۴۰..... مصرف گرایی
 ۱۴۳..... از تولید به مصرف
 ۱۴۸..... آسیب شناسی جراحی های زیبایی
 ۱۵۵..... آسیب های فرهنگی و نظریه ی انتقادی

فصل نهم

دگرگونی فرهنگی

- ۱۶۲..... ۱. افزایش یا کاهش سریع جمعیت
 ۱۶۳..... ۲. اقتصاد
 ۱۶۵..... ۳. تغییر محل تاریخی
 ۱۶۵..... ۴. تغییر سیاسی آگاهی
 ۱۶۶..... ۵. تکنولوژی
 ۱۶۹..... ۶. رسانه ها
 ۱۷۱..... ۷. توده ی مردم
 ۱۷۲..... ۸. نیروی نظامی
 ۱۷۳..... ۹. نسل جدید
 ۱۷۴..... ۱۰. نوآوری
 ۱۷۴..... ۱۱. نخبگان
 ۱۷۷..... ۱۲. ایدئولوژی

۱۷۹..... فهرست منابع فارسی

۱۸۰..... فهرست منابع انگلیسی و هلندی

جامعه‌شناسی فرهنگ گرایش در جامعه‌شناسی است که موضوع اصلی آن؛ مطالعه‌ی فرهنگ، عناصر تشکیل دهنده‌ی مجموعه‌های فرهنگی و مقوله‌های مرتبط با فرهنگ از منظر جامعه‌شناختی می‌باشد. جامعه‌شناسی فرهنگ، چگونگی پیدایش و ارتباط فرهنگ و آفرینش فرهنگی و پدیده‌های فرهنگی را مورد بررسی قرار می‌دهد. این گرایش بر این واقعیت دلالت دارد که پدیده‌های فرهنگی دارای وجودی مستقل نمی‌باشند، بلکه استقلال آنها نسبی است و در عین حال وجود آنها در جامعه وابسته به عوامل اجتماعی دیگر می‌باشد.

جامعه‌شناسی فرهنگ، رشته‌ای جدید و شاید توسعه نیافته است که عمدتاً به مطالعات تخصصی راجع به ارتباطات، رسانه‌ها، زبان و هنر می‌پردازد. این گرایش بر صورت‌های نمایان کنش‌های فرهنگی و نیز بر مولفه‌های فرهنگی جامعه و اعضای آن متمرکز است و بر ضرورت گونه‌های تازه‌ای از تحلیل اجتماعی در باره‌ی نهادها و ساختارهای فرهنگی خاص، کشف روابط بالفعل میان این نهادها و وسایل مادی فرهنگی از یک سوی و صورت‌های فرهنگی واقعی و ملموس از سویی دیگر تأکید دارد. بدین ترتیب، جامعه‌شناسی فرهنگ به مطالعه‌ی فرآیندهای اجتماعی مرتبط با کل تولیدات فرهنگی از جمله صورت‌های این تولیدات می‌پردازد.

جدا کردن فرهنگ از آنچه که در جامعه است و فرهنگ نیست، کار دشواری است. اگر فرهنگ؛ روش زندگی و ویژگی‌های رفتاری و فکری و عقیدتی اکتسابی اعضای جامعه و همه‌ی آنچه که آنها از نظر مادی و غیرمادی ساخته و می‌سازند باشد، آنگاه

از این زاویه، بررسی همه‌ی آنچه که مردم جامعه ساخته‌اند در یک مجموعه‌ی مکتوب کاری غیرممکن است. به همین خاطر هر کتابی تنها قادر است به برخی از مهم‌ترین مقوله‌های مورد نظر در چارچوب جامعه‌شناسی فرهنگ پردازد و در نتیجه هر کتاب جامعه‌شناسی فرهنگ به ناچار به نگارش و پردازش جامعه‌شناسی بخشی از فرهنگ محدود می‌گردد.

علیرغم وجود برخی کتاب‌ها با عنوان مشابه در بازار کتاب، پرکردن خلاء وجود کتابی ساده و روان برای دانشجویان جویا و طالب مباحث جامعه‌شناسی فرهنگ، انگیزه‌ی نگارش این اثر بوده است. امید که این کتاب به نیازهای دانشجویان مشتاق این گرایش جامعه‌شناسی فرهنگی روشن و شایسته داده باشد.

یکی دیگر از مزایای این کتاب این است که مؤلف آن در حوزه جامعه‌شناسی فرهنگ اقدام به مفهوم‌سازی و نظریه‌پردازی نموده که این امر در فضای علوم اجتماعی ایران کاری بدیع و در خور توجه است. این امر در فصل ۸ کتاب که برخی آسیب‌های فرهنگی جامعه ایران در آن مورد بررسی قرار گرفته‌اند، تحقق پیدا نموده است. اسطوره باری، و جامعه جسم گرا دو مورد از این مفاهیم و نظریات‌اند. همچنین در فصل ۴ در قسمت آسیب‌های زبانی باز هم شاهد نظریه‌پردازی نویسنده این کتاب هستیم.

در پایان از انتشارات اندیشمندان کسرا و خاصه مدیر فرهیخته‌ی آن استاد سعید شیرین‌بیان تقدیری جانانه می‌کنم بخاطر آن‌که از محدود کسانی‌ست که هنوز با انگیزه‌های فرهنگی در وادی نشر گام بر می‌دارد.

بهروز مرادی

شهریور ۱۳۹۴